

Η Επαγγελματική Ταυτότητα Κυπρίων Εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης και η Σχέση τους με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Μαρία Χριστοδούλου¹, Κωνσταντίνος Κορφιάτης²

1. Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

mchris17@ucy.ac.cy

2. Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

korfiati@ucy.ac.cy

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έρευνα εστιάζεται στη μελέτη της επαγγελματικής ταυτότητας Κυπρίων εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης και της σχέσης που έχουν με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε). Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις σχετικά με 3 δείκτες της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών. Οι δείκτες αυτοί είναι α) το επαγγελματικό κίνητρο (job motivation), β) η επαγγελματική ικανοποίηση (job satisfaction) και γ) η αποτελεσματικότητα (self-efficacy) των εκπαιδευτικών. Το ερωτηματολόγιο απάντησαν συνολικά 105 εκπαιδευτικοί. Τα αποτελέσματα έδειξαν τους εκπαιδευτικούς να ανήκουν σε τρία επαγγελματικά προφίλ. Οι συσχετίσεις που πραγματοποιήθηκαν έδειξαν να υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ του δείκτη της αποτελεσματικότητας του 3^{ου} προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας και της πρόθεσής τους να εμπλακούν σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Θετική και στατιστικά σημαντική προέκυψε να είναι η σχέση μεταξύ των χρόνων υπηρεσίας των εκπαιδευτικών και της συχνότητας εμπλοκής τους με περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Εκπαιδευτική Έρευνα

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Επαγγελματική Ταυτότητα, Προφίλ Επαγγελματικής Ταυτότητας, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τους Komba, Anangisye και Katabaro (2013), η επαγγελματική ταυτότητα αποτελεί σημαντική παράμετρο προς μελέτη εφόσον σχετίζεται άμεσα με την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Για αυτό άλλωστε διάφοροι ερευνητές εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στη μελέτη της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών. Για παράδειγμα ο Olsen (2008) υποστηρίζει ότι η γνώση της

επαγγελματικής ταυτότητας προσφέρει πρόσβαση σε ένα πλαίσιο χρήσιμων πληροφοριών που σχετίζονται με τις ενέργειες των εκπαιδευτικών και την επιρροή που ασκούν στους μαθητές τους. Οι Beauchamp και Thomas (2008) επισημαίνουν ότι μέσα από τη μελέτη της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών, αποκτούμε γνώσεις για το πώς πρέπει να σχεδιάζεται ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν καλύτερα οι εκπαιδευτικοί που το εφαρμόζουν. Τέλος, οι Beijaard και οι συνεργάτες του (2000) υποστηρίζουν ότι οι πεποιθήσεις που διαθέτουν οι εκπαιδευτικοί για την επαγγελματική τους ταυτότητα επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα που έχουν, την επαγγελματική τους ανάπτυξη καθώς και την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν και να εφαρμόσουν νέες εκπαιδευτικές πρακτικές. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που καθιστούν σημαντική την παρούσα έρευνα καθώς, ανάμεσα στις νέες εκπαιδευτικές πρακτικές που αναμένονται να εφαρμοστούν στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα είναι και η μεγαλύτερη ενασχόληση με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε). Αυτό επιδιώκεται με την εφαρμογή των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων που έχουν εισάγει την Π.Ε ως ξεχωριστό μάθημα στο δημοτικό σχολείο καθώς επίσης και μέσω της εμπλοκής των εκπαιδευτικών με τους μαθητές τους σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα που προτείνει το αρμόδιο υπουργείο.

Σύμφωνα με τον Beijaard και τους συνεργάτες του (2000) δεν υπάρχει κοινά αποδεχτός ορισμός της έννοιας «επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού». Η παρούσα έρευνα υιοθετεί τον ορισμό που έδωσαν η Carninus και οι συνεργάτες της (2011), οι οποίοι ορίζουν την επαγγελματική ταυτότητα ως τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί «βλέπουν» τον εαυτό τους βασισμένοι στις προσωπικές τους ερμηνείες για τις αλληλεπιδράσεις των ιδίων μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. Ερευνητές που ασχολήθηκαν με τη μελέτη της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών κατέληξαν σε διάφορα επαγγελματικά προφίλ, τα οποία χαρακτηρίζουν τους εκπαιδευτικούς (Sachs, 2001; Carninus et al., 2011). Η Carninus και οι συνεργάτες της (2011) χρησιμοποίησαν 4 παραμέτρους που σύμφωνα με τον Day (2002) αποτελούν δείκτες της αντίληψης που έχουν οι εκπαιδευτικοί για την επαγγελματική τους ταυτότητα και μέσα από αυτούς κατέληξαν σε 3 διαφορετικά προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας εκπαιδευτικών. Οι δείκτες που χρησιμοποίησαν ήταν η επαγγελματική ικανοποίηση, η επαγγελματική δέσμευση, η αυτό-αποτελεσματικότητα και το επαγγελματικό κίνητρο. Πολλοί ερευνητές αναγνωρίζουν αυτούς τους δείκτες ως σημαντικούς για το πώς ενεργούν οι εκπαιδευτικοί στο επάγγελμά τους (Toh, Ho, Riley & Hoh, 2006; Watt & Richardson, 2008). Η παρούσα έρευνα χρησιμοποιεί τους δείκτες αυτούς για να μελετήσει τα επαγγελματικά προφίλ εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης και να διερευνήσει τη σχέση τους με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη της επαγγελματικής ταυτότητας εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης σε σχολεία της Κύπρου ώστε να διαπιστωθεί αν αυτή σχετίζεται με το βαθμό ενασχόλησής τους με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας είναι τα εξής: 1) Τι είδους προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας παρουσιάζουν οι Κύπριοι εκπαιδευτικοί Δημοτικής Εκπαίδευσης; 2) Πώς σχετίζονται τα προφίλ τους με τη συχνότητα εμπλοκής τους σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα; 3) Πώς σχετίζονται τα προφίλ τους με την πρόθεσή τους να

εμπλακούν σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα; 4) Πώς σχετίζεται η ηλικία των εκπαιδευτικών με τη συχνότητα εμπλοκής και την πρόθεσή τους να εμπλακούν σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Συνολικά 105 εκπαιδευτικοί Δημοτικής Εκπαίδευσης συμπλήρωσαν ένα ειδικά διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο που εξυπηρετούσε το σκοπό της παρούσας έρευνας. Το δείγμα ήταν ευκαιριακό και περιλάμβανε περίπου τον ίδιο αριθμό εκπαιδευτικών από τρεις ηλικιακές ομάδες: 25-35, 36-45 και 46-60 χρονών. Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή των δεδομένων αποτελείτο από τρία μέρη. Το Α' μέρος περιλάμβανε δημογραφικού τύπου ερωτήσεις (φύλο, χρόνια υπηρεσίας). Το Β' μέρος περιλάμβανε δύο ερωτήσεις για τη σχέση που έχουν οι εκπαιδευτικοί με τη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Στην πρώτη ερώτηση, οι εκπαιδευτικοί καλούνταν να συμπληρώσουν τη συχνότητα εμπλοκής τους σε Περιβαλλοντικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα, ενώ στη δεύτερη ερώτηση καλούνταν να συμπληρώσουν την πρόθεση που έχουν να εμπλακούν σε αυτά. Στο Γ' μέρος, οι εκπαιδευτικοί καλούνταν να απαντήσουν σε δηλώσεις με βάση την κλίμακα Likert, που αφορούσαν στους τέσσερις δείκτες της επαγγελματικής ταυτότητας που χρησιμοποίησαν στην έρευνα τους η Carninus και οι συνεργάτες (2011) της και οι οποίοι αναφέρονται πιο πάνω. Οι δηλώσεις που αντιστοιχούσαν σε κάθε ένα από τους δείκτες, προέρχονταν τόσο από την έρευνα της Carninus και των συνεργατών (2011) της, όσο και από τα ευρήματα ερευνητών που ασχολήθηκαν βαθύτερα με τη μελέτη των συγκεκριμένων δεικτών της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών (Lee, Carswell & Allen, 2000; Van der Ploeg & Scholte, 2003; Latham & Pinder, 2005; Van Veen, 2008;). Καθότι λοιπόν, το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε δεν πάρθηκε αυτούσιο από σχετική έρευνα, χρειάστηκε να πραγματοποιηθεί έλεγχος εγκυρότητας (Factor Analysis) και αξιοπιστίας (Reliability test) του ερωτηματολογίου με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Για να αυξηθεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου, χρειάστηκε να αφαιρεθούν δηλώσεις από τους δείκτες της επαγγελματικής ταυτότητας. Επίσης, απαραίτητη ήταν και η πλήρης αφαίρεση του δείκτη της επαγγελματικής δέσμευσης. Συνεπώς, παρέμειναν συνολικά 13 ερωτήσεις που αντιστοιχούσαν σε τρεις δείκτες της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών (βλέπε πίνακα 1): α) στο δείκτη της επαγγελματικής ικανοποίησης, β) στο δείκτη της αποτελεσματικότητας και γ) στο δείκτη του επαγγελματικού κινήτρου. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε σε χρόνο που επιθυμούσαν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί είτε έντυπα, είτε ηλεκτρονικά. Η συλλογή των δεδομένων ξεκίνησε τέλη του περασμένου Νοεμβρίου (2014) και ολοκληρώθηκε σε διάρκεια περίπου ενός μήνα.

Πίνακας 1: Δηλώσεις Ερωτηματολογίου ανά Δείκτη Επαγγελματική Ταυτότητας.

Επαγγελματική Ικανοποίηση

- 1 Η «επαγγελματική» μου ικανοποίηση εξαρτάται από τον μισθό μου.
- 2 Η «επαγγελματική» μου ικανοποίηση εξαρτάται από την εκτίμηση που εισπράττω από το διευθυντή του σχολείου για την προσπάθεια που καταβάλλω στη δουλειά μου.
- 3 Η «επαγγελματική» μου ικανοποίηση εξαρτάται από την εκτίμηση που εισπράττω από τους γονείς των μαθητών για την προσπάθεια που καταβάλλω στη δουλειά μου.

- 4 Η «επαγγελματική» μου ικανοποίηση εξαρτάται από το «βάρος» της δουλειάς που έχω να φέρω εις πέρας.
- 5 Η «επαγγελματική» μου ικανοποίηση εξαρτάται από το «βαθμό» ελευθερίας που μου δίνεται να είμαι δημιουργικός/ή μέσα στο πλαίσιο της δουλειάς μου.

Αποτελεσματικότητα

- 1 Μπορώ να είμαι ιδιαίτερα δημιουργικός/ή με τους μαθητές μου.
- 2 Ο πειραματισμός με νέες μεθόδους διδασκαλίας μπορεί να οδηγήσει στη μάθηση.
- 3 Αν προσπαθήσω αρκετά μπορώ να επηρεάσω ακόμη και τον μαθητή, που έχει τα λιγότερα κίνητρα για μάθηση.
- 4 Όταν η επίδοση των μαθητών μου αυξάνεται τότε σημαίνει ότι κατάφερα να εφαρμόσω τις πιο αποτελεσματικές διδακτικές μεθόδους.
- 5 Όταν οι μαθητές μου αρχίσουν να γίνονται ενοχλητικοί και θορυβώδεις τότε έχω τον τρόπο να τους επαναφέρω σε τάξη.

Επαγγελματικό Κίνητρο

- 1 Προσπαθώ να βρω τρόπους για να αυξήσω το επαγγελματικό μου κίνητρο (π.χ. συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα που κινούν το ενδιαφέρον μου)
  - 2 Περιμένω από τα αρμόδια άτομα να πάρουν μέτρα ώστε να αυξηθούν τα επαγγελματικά κίνητρα τόσο εμένα όσο και των συναδέλφων μου.
  - 3 Έχω ανάγκη από εξωτερικά κίνητρα για να συνεχίσω να ασκώ αυτό το επάγγελμα.
-

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων που συλλέχθηκαν πραγματοποιήθηκαν στατιστικοί έλεγχοι με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Πιο συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε Ανάλυση Μέσων Όρων για να γίνει ομαδοποίηση των εκπαιδευτικών σε διαφορετικά επαγγελματικά προφίλ με βάση τα αθροίσματα που έδωσαν στις απαντήσεις τους ξεχωριστά σε κάθε δείκτη της επαγγελματικής τους ταυτότητας. Ακολούθως, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι συσχέτισης των προφίλ που προέκυψαν με τη συχνότητα συμμετοχής τους σε περιβαλλοντικά προγράμματα, καθώς επίσης και με την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν σε αυτά. Τέλος, πραγματοποιήθηκε έλεγχος συσχέτισης των χρόνων υπηρεσίας των εκπαιδευτικών με τη συχνότητα εμπλοκής τους και την πρόθεσή τους να συμμετάσχουν σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η στατιστική Ανάλυση Μέσων Όρων K-Means Cluster κατέδειξε τους εκπαιδευτικούς να ανήκουν σε τρία διαφορετικά προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας που αποτελούνται από 34, 36 και 35 άτομα αντίστοιχα (βλέπε πίνακα 2).

Πίνακας 2: Αποτελέσματα ανάλυσης K-Means Cluster	
Ομάδες εκπαιδευτικών	Αριθμός ατόμων του δείγματος
1	34
2	36
3	35

Ο πίνακας 3 παρουσιάζει τα αποτελέσματα του ελέγχου ANOVA που πραγματοποιήθηκε και ο οποίος δείχνει ότι τα αθροίσματα του δείκτη της επαγγελματικής ικανοποίησης συμβάλουν περισσότερο στην ομαδοποίηση των εκπαιδευτικών σε τρία επαγγελματικά προφίλ, τα οποία διαφέρουν στατιστικά σημαντικά μεταξύ τους. Στην ίδια ομαδοποίηση, τα αθροίσματα των άλλων δύο δειχτών συμβάλλουν λιγότερο, με τελευταίο στη συμβολή αυτή να βρίσκεται το άθροισμα για το επαγγελματικό κίνητρο.

Πίνακας 3: Αποτελέσματα ελέγχου ANOVA

Αθροίσματα Δεικτών επαγγελματικής ταυτότητας	F	P-level
Άθροισμα Επαγγελματικής ικανοποίησης (D1)	70.262	0.000
Άθροισμα Αποτελεσματικότητας (D3)	50.560	0.000
Άθροισμα Επαγγελματικού Κινήτρου (D4)	8.990	0.000

Ο πίνακας 4 παρουσιάζει τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη στατιστική ανάλυση Post Hoc, η οποία δείχνει τις διαφορές των μέσων όρων του αθροίσματος των απαντήσεων που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί για τις ερωτήσεις που αντιστοιχούν σε κάθε δείκτη της επαγγελματικής ταυτότητας και κατά πόσο αυτές ήταν στατιστικά σημαντικές. Για τον δείκτη της Επαγγελματικής Ικανοποίησης, φαίνεται ότι οι ομάδες που προέκυψαν να διαφέρουν στατιστικά σημαντικά μεταξύ τους είναι οι ομάδες 2 και 3 και οι ομάδες 3 και 1. Μεταξύ των ομάδων 1 και 2, δε φαίνεται να υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των μέσων όρων που παρουσιάζουν τα μέλη των ομάδων στις απαντήσεις που έδωσαν για τον δείκτη της επαγγελματικής ικανοποίησης. Παρόλα αυτά ο μέσος όρος των απαντήσεων που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί της ομάδας 1 στις ερωτήσεις για την επαγγελματική ικανοποίηση είναι μεγαλύτερος από τον μέσο όρο των απαντήσεων της ομάδας 2 ενώ η ομάδα 3 έχει τον χαμηλότερο μέσο όρο επαγγελματικής ικανοποίησης. Για το δείκτη της αποτελεσματικότητας, όλες οι ομάδες διαφέρουν στατιστικά σημαντικά μεταξύ τους. Η ομάδα 2 βαθμολογείται πιο ψηλά στο δείκτη της αποτελεσματικότητας, ακολουθεί η ομάδα 3 και τέλος η ομάδα 1. Τέλος, όσον αφορά στο δείκτη του επαγγελματικού κινήτρου, οι ομάδες 1 και 2 μεταξύ τους και οι ομάδες 2 και 3 μεταξύ τους διαφέρουν στατιστικά σημαντικά. Δεν ισχύει το ίδιο για τις ομάδες 3 και 1. Συγκρίνοντας τους μέσους όρους των απαντήσεων που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί, φαίνεται ότι η ομάδα με το υψηλότερο επαγγελματικό κίνητρο είναι η ομάδα 2, ακολουθεί η ομάδα 1 και τέλος η ομάδα 3.

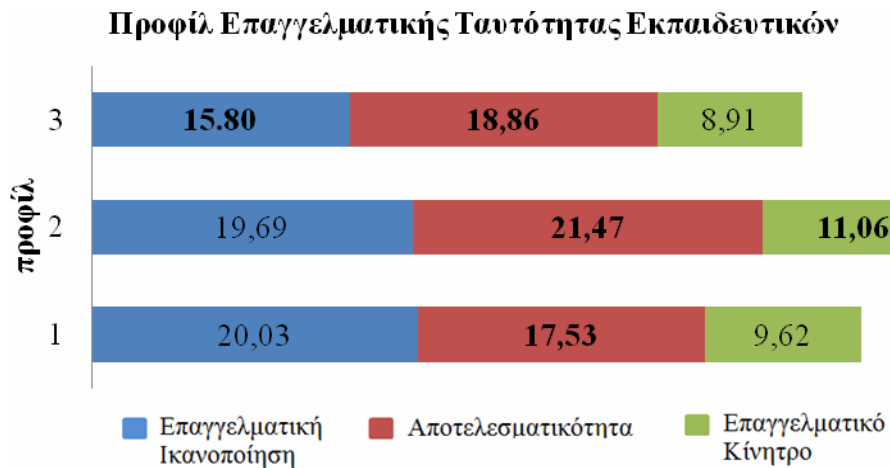
Πίνακας 4: Αποτελέσματα Post Hoc Test

Δείκτης επαγγελματικής ταυτότητας	Ονόματα ομάδων (I,J)	Διαφορά στους μέσους όρους (I-J)	P-level
Επαγγελματική ικανοποίηση (D1)	1,2	0.335	0.400
	2,3	3.894*	0.000
	3,1	-4.229*	0.000

Αποτελεσματικότητα (D3)	1,2	-3.943*	0.000
	2,3	2.615*	0.000
	3,1	1.328*	0.000
Επαγγελματικό Κίνητρο (D4)	1,2	-1.438*	0.000
	2,3	2.141*	0.000
	3,1	-0.703	0.181

Σημείωση: *p < 0.05; **p < 0.01; *** p < 0.001.

Το διάγραμμα 4 παρουσιάζει τις τρεις ομάδες επαγγελματικών προφίλ (1, 2, 3) που προέκυψαν καθώς επίσης και το βαθμό των τριών δεικτών της επαγγελματικής ταυτότητας που αντιστοιχεί σε κάθε ομάδα. Φαίνεται λοιπόν ότι η ομάδα 3 αποτελείται από εκπαιδευτικούς που έχουν χαμηλή επαγγελματική ικανοποίηση, αποτελεσματικότητα και κίνητρο στο επάγγελμά τους συγκριτικά με τις ομάδες 1 και 2. Μεταξύ των ομάδων 1 και 2, οι διαφορές που προκύπτουν οφείλονται στους δείκτες του κινήτρου και της αποτελεσματικότητας με την ομάδα 2 να συγκεντρώνει μεγαλύτερους μέσους όρους σε αυτά. Αυτό ενισχύεται με τη στατιστική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε και η οποία δείχνει ότι οι διαφορές μεταξύ των ομάδων 1 και 2 είναι στατιστικά σημαντικές στους δύο αυτούς δείκτες και όχι στην επαγγελματική ικανοποίηση.

Διάγραμμα 4: Προφίλ Επαγγελματικής Ταυτότητας Εκπαιδευτικών

Ο πίνακας 6 παρουσιάζει τα αποτελέσματα από τις αναλύσεις συσχέτισης των επαγγελματικών προφίλ των εκπαιδευτικών με τη συχνότητα συμμετοχής τους σε περιβαλλοντικά προγράμματα και την πρόθεσή τους να συμμετέχουν σε αυτά. Θετική και στατιστικά σημαντική συσχέτιση υπάρχει μεταξύ του δείκτη αποτελεσματικότητας του 3^{ου} προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας και της πρόθεσης τους να εμπλακούν σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Τέλος, ο πίνακας 7 δείχνει ότι τα χρόνια υπηρεσίας με τη συχνότητα συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν θετική και στατιστικά σημαντική σχέση ενώ, δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των χρόνων υπηρεσίας με την πρόθεση να συμμετάσχουν σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

Πίνακας 6: Αποτελέσματα Συσχετίσεων

Προφίλ 1 (team 1)		
Δείκτες	P_ Program****	P_ Intension****
Δείκτης Επαγγελματικής Ικανοποίησης	-0.007	-0.328
Δείκτης Αποτελεσματικότητας	0.136	-0.174
Δείκτης Επαγγελματικού κινήτρου	0.082	0.086
Προφίλ 2 (team2)		
Δείκτες	P_ Program	P_ Intension
Δείκτης Επαγγελματικής Ικανοποίησης	-0.250	0.204
Δείκτης Αποτελεσματικότητας	0.055	-0.020
Δείκτης Επαγγελματικού κινήτρου	-0.284	0.178
Προφίλ 3 (team 3)		
Δείκτες	P_ Program	P_ Intension
Δείκτης Επαγγελματικής Ικανοποίησης	0.151	0.124
Δείκτης Αποτελεσματικότητας	0.323	0.513**
Δείκτης Επαγγελματικού κινήτρου	-0.109	0,086

Σημείωση: * $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$
 ****P_ Program: συχνότητα συμμετοχής εκπαιδευτικών με περ. εκπ. προγράμματα
 ****P_ Intension: πρόθεση εκπαιδευτικών για ενασχόληση με περ. εκπ. προγράμματα

Πίνακας 7: Αποτελέσματα Συσχετίσεων

	P_ Program	P_ Intension
Χρόνια Υπηρεσίας	0.009	0.404**

Σημείωση: * $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η παρούσα έρευνα κατέδειξε τρία προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας των Κύπριων εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνει μία βασική αρχή που διατυπώνει ο Marcelo (2009) για την επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών και η οποία αναφέρει ότι η επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών δεν έχει παγκόσμιο χαρακτήρα αλλά, εξαρτάται από το πλαίσιο εργασίας του και τις τοπικές ιδιαιτερότητες στις οποίες εργάζεται. Η επαγγελματική ικανοποίηση που νιώθει ένας εκπαιδευτικός αποτέλεσε την κύρια παράμετρο καθορισμού της επαγγελματικής του ταυτότητας. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τα αποτελέσματα της έρευνας της Canrinus και των συνεργατών της (2011) που κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι διαφορές μεταξύ των τριών προφίλ επαγγελματικής ταυτότητας, οφείλονται κυρίως στις διαφορές που είχαν οι εκπαιδευτικοί στο επαγγελματικό τους κίνητρο. Στο ερώτημα της έρευνας για το αν τα επαγγελματικά προφίλ σχετίζονται με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι ισχύει μία τέτοια σχέση. Αυτό γιατί τα αποτελέσματα δεν έδειξαν να υπάρχει σημαντικά στατιστική σχέση μεταξύ της συχνότητας εμπλοκής ή πρόθεσης για εμπλοκή σε περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά και όλων των δεικτών από τα προφίλ της επαγγελματικής ταυτότητας. Συνεπώς, η μεμονωμένη στατιστικά σημαντική σχέση που φάνηκε να υπάρχει στον ένα από τους τρεις δείκτες του 3^{ου} προφίλ δεν είναι αρκετή για να καταλήξουμε σε ένα γενικευμένο συμπέρασμα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Beauchamp, C. & Thomas, L. (2009). Understanding teacher identity: An overview of issues in the literature and implications for teacher education. *Cambridge Journal of Education*, Vol.39, No.2.
- Beijaard, D., Verloop, N. & Vermunt, J.D. (2000). Teachers' perceptions of professional identity: An exploratory study from a personal knowledge perspective. *Teaching and Teacher Education*, Vol.16, No.7.
- Canrinus, E.T., Helms-Lorenz, M., Beijaard, D., Buitink, J. & Hofman, A. (2011). Profiling teachers' sense of professional identity. *Educational Studies*, Vol. 37, No.5
- Day, C. (2002). School reform and transitions in teacher professionalism and identity. *International Journal of Educational Research*, Vol.37.
- Komba, W.L.M., Anangisye, W.A.L. & Kataro, J.K. (2013). The Development of Teacher Professional Identity at the University of Dar es Salaam: Perceptions and Influencing Factors. *Journal of International Cooperation in Education*, Vol.15, No.3.
- Latham, G.P., and C.C. Pinder. 2005. Work motivation theory and research at the dawn of the twenty-first century. *Annual Review of Psychology*, Vol.56.
- Lee, K., Carswell, J. J., & Allen, N. J. (2000). A meta-analytic review of occupational commitment: relations with person- and work-related variables. *Journal of Applied Psychology*, Vol.85.
- Marcelo, C. (2009) Professional Development of Teachers: past and future. *Sisifo. Educational Sciences Journal*, Vol.8.
- Olsen, B. (2008). *Teaching what they learn, learning what they live*. Boulder, CO: Paradigm Publishers.
- Sachs, J. (2001). Teacher professional identity: competing discourses, competing outcomes, *Journal of Education Policy*, Vol.16, No.2, doi: 10.1080/02680930116819
- Toh, Ho, Riley & Hoh. (2006). *Chapter two: Investigating teachers' perceptions of their professional identities: The construction of an instrument*. Retrieved on January, Vol.10, 2015 from file:///C:/Users/USER/Downloads/02_c2.pdf
- Van der Ploeg, J. D., & Scholte, E. M. (2003). Arbeidssatisfactie onder leraren [Job satisfaction among teachers]. *Pedagogiek*, Vol.23.
- Van Veen, K. (2008). *Analysing teachers' working conditions from the perspective of teachers as professionals: The case of Dutch high school teachers*. Retrieved on January, 10, 2015 from <http://klaasvanveen.nl/texts/vanveen%20bookchapter.2008.pdf>
- Watt, H.M.G. & Richardson, P.W. (2008). Motivations, perceptions, and aspirations concerning teaching as a career for different types of beginning teachers. *Learning and Instruction*, Vol.18.